

ПРИЗНАВАЊЕ И ИЗВРШУВАЊЕ НА СТРАНСКИ
СУДСКИ ОДЛУКИ
ВО ГРАЃАНСКА МАТЕРИЈА

6 октомври 2021

Д-р Нада Симјаноска

ПРИЗНАВАЊЕ И ИЗВРШУВАЊЕ НА СТРАНСКИ СУДСКИ ОДЛУКИ

- Судските одлуки на една држава, без оглед на својата правосилност и извршност, може да произведат правно дејство само на територијата на државата чиј суд ги донел, а не и надвор од нејзиното јурисдикцијоно подрачје;
- За да може домашна судска одлука да има правно дејство во некоја странска држава, а животот многу често наметнува такви потреби, потребно е странската држава претходно да ја признае таа судска одлука и да дозволи нејзино извршување на својата територија;
- Во таа смисла важен инструмент се меѓународните договори и внатрешните законодавства на државите, но и меѓународната судска пракса врз основа на која, во недостаток на меѓународен договор се воспоставува фактички реципроцитет.

Правни извори

Билатерални договори

- **Билатерални договори.** Признавање и извршување на странски судски одлуки во граѓански односи со поголем дел од државите е загарантирано со билатералните меѓународни договори за правна помош:
- Албанија (чл20-24);
- Бугарија (чл21- 24);
- Босна и Херцеговина (чл 24 -30) ;
- Хрватска (чл.20-24);
- Романија (чл. 23-32);
- Украина (чл 45-52);
- Словенија (чл 20-24);
- Србија (чл24);
- Турција (чл.19-25);
- Црна Гора (чл24).

ДОГОВОР ЗА ПРАВНА ПОМОШ ВО ГРАЃАНСКИ ПРЕДМЕТИ МЕЃУ РЕПУБЛИКА БУГАРИЈА И РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

ПРИЗНАВАЊЕ И ИЗВРШУВАЊЕ НА СУДСКИ ОДЛУКИ

Член 20

ОДЛУКИ, ШТО ПОДЛЕЖАТ НА ПРИЗНАВАЊЕ И ИЗВРШУВАЊЕ

- Секоја договорна страна е должна, согласно со овој договор да ги признае и изврши правосилните и извршни судски одлуки, донесени на територијата од другата договорна страна.
- Терминот “судска одлука” согласно овој договор значи:
- за Република Македонија - пресуда, судска спогодба или решение и предуда по кривичните предмети во делот на надомест на штета.
- за Република Бугарија - решение и одлука на судот судска спогодба и пресуда и пресуда по кривичните предмети во делот на надомест на штета.

ДОГОВОР ЗА ПРАВНА ПОМОШ ВО ГРАЃАНСКИ ПРЕДМЕТИ МЕЃУ РЕПУБЛИКА БУГАРИЈА И РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

Член 21

ПРИЗНАВАЊЕ И ИЗВРШУВАЊЕ НА СУДСКИ ОДЛУКИ

- Барањето за признавање и извршување на судска одлука се поднесува во судот што ја изрекол одлуката, кој ја предава на судот на другата договорна страна на начин предвиден во членот 7 од овој договор. Барателот може да поднесе замолница и непосредно до судењето на другата договорна страна.
- Замолницата за признавање и извршување на судската одлука се состои од следните документи:
 - а) фотокопија од судската одлука заверена во судот. Ако во одлуката не е јасно наведено дали таа е правосилна или извршна, кон неа се приложува документ издаден од судот со кој се докажува дека одлуката е правосилна и извршна;
 - б) документ, издаден од судот за извршување на дел од одлуката на територијата на договорната страна - молител, доколку пости такво извршување
 - в) документ со кој се потврдува дека страната која не учествувала во постапката, била уредно повикана пред суд. При неработоспособност на страната - потребно е презентирање на документ кој се потврдува дека нејзиниот застапник бил уредно повикан.

ДОГОВОР ЗА ПРАВНА ПОМОШ ВО ГРАЃАНСКИ ПРЕДМЕТИ МЕЃУ РЕПУБЛИКА БУГАРИЈА И РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

Член 22

ПОСТАПКА ЗА ПРИЗНАВАЊЕ И ИЗВРШУВАЊЕ НА СУДСКИ ОДЛУКИ

- 1. Признавањето и извршувањето на судски одлуки се врши од судот на договорната страна до кој е доставена замолницата, на начин утврден според националното законодавство на таа договорна страна.
- 2. Судот, до кој е доставена замолницата, не ја разгледува одлуката според суштината, туку ја разгледува само во согласност со барањата на овој договор.
- 3. Судот, што ја добил замолницата за признавање и извршување на судска одлука, може по потреба да побара од судот, што ја изрекол одлуката, да му достави дополнителни материјали.

ДОГОВОР ЗА ПРАВНА ПОМОШ ВО ГРАЃАНСКИ ПРЕДМЕТИ МЕЃУ РЕПУБЛИКА БУГАРИЈА И РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

Член 23

ОТКАЖУВАЊЕ ОД ПРИЗНАВАЊЕ И ИЗВРШУВАЊЕ НА ОДЛУКА

Признавањето и извршувањето на судска одлука може да се откаже во следните случаи:

- а) ако одлуката не е правосилна или не подлежи на извршување согласно националното законодавство на договорната страна каде што е донесена;
- б) ако предметот е во исклучителна надлежност на судот на замолената страна според нејзиното националното законодавство;
- в) ако страната, која не учествувала во постапката, не била уредно повикана пред судот, согласно националното законодавство на договорната страна, чиј што орган ја изрекол одлуката или при неработоспособност на страната, нејзиниот застапник не бил уредно повикан;
- г) ако истите страни за иста правна работа и на иста основа, судот на замолената договорна страна веќе донел одлука, која е правосилна или е во тек пред судот, или е веќе донесена правосила одлука на трета држава

Билатерални договори превземени согласно член 5 од Уставниот закон за спроведување на Уставот на РСМ

- Алжир (чл 20-26);
- Чешка (чл 50-60);
- Словачка (чл 50-60);
- Ирак (чл 36-41);
- Кипар (чл 22-26);
- Полска (чл 49-58);
- Романија (чл 50-58);
- Русија (чл 48-54);

ДОГОВОР МЕЃУ ФЕДЕРАТИВНА НАРОДНА РЕПУБЛИКА ЈУГОСЛАВИЈА И СОЈУЗОТ НА СОВЕТСКИТЕ СОЦИЈАЛИСТИЧКИ РЕПУБЛИКИ ЗА ПРАВНА ПОМОШ ВО ГРАЃАНСКА, СЕМЕЈНА И КРИВИЧНА МАТЕРИЈА ОД 24 ФЕБРУАРИ 1962 ГОДИНА

5. Признавање и извршување на судски одлуки

Член 48

1. Договорните страни ќе ги признаат и извршуваат на својата територија, под условите предвидени со овој договор, следните судски одлуки донесени на територијата на другата договорна страна: а) правосилни и извршни одлуки во граѓански и семејни постапки; б) порамнувања склучени пред судот за граѓански предмети; в) правосилни и извршни одлуки во кривични постапки во делот кој се однесува на надоместокот на штета предизвикана од кривични дела.

2. Одредби од точка а) и б) од став 1 на овој член, исто така, ќе се применуваат и за одлуките за наследување ако се донесени од нотарските органи на договорните страни.

ДОГОВОР МЕЃУ ФЕДЕРАТИВНА НАРОДНА РЕПУБЛИКА ЈУГОСЛАВИЈА И СОЈУЗОТ НА
СОВЕТСКИТЕ СОЦИЈАЛИСТИЧКИ РЕПУБЛИКИ ЗА ПРАВНА ПОМОШ ВО ГРАЃАНСКА,
СЕМЕЈНА И КРИВИЧНА МАТЕРИЈА ОД 24 ФЕБРУАРИ 1962 ГОДИНА

Член 48

3. Судска одлука на една договорна страна наведена во точка а) и б) од став 1 на овој член ќе се признае и изврши на територијата на другата договорна страна само ако правниот однос, врз основа на кој е донесена судската одлука, настапил по влегувањето во сила на овој договор.
4. Одлуките утврдени во точка в) став 1 на овој член се признаваат и извршуваат само ако станале правосилни и извршни по влегувањето во сила на овој договор.
5. Одредбата од став 3 на овој член не се применува на судски одлуки за развод или прогласување на бракот за неважечки, за прогласување на исчезнати или умрени, за утврдување на околностите на смртта и за деловна способност.

ДОГОВОР МЕЃУ ФЕДЕРАТИВНА НАРОДНА РЕПУБЛИКА ЈУГОСЛАВИЈА И СОЈУЗОТ НА СОВЕТСКИТЕ СОЦИЈАЛИСТИЧКИ РЕПУБЛИКИ ЗА ПРАВНА ПОМОШ ВО ГРАЃАНСКА, СЕМЕЈНА И КРИВИЧНА МАТЕРИЈА ОД 24 ФЕБРУАРИ 1962 ГОДИНА Член 49

Судските одлуки наведени во член 48 од овој договор ќе бидат признаени и извршени: а) ако се потврди правосилноста и извршноста на одлуката; б) ако, според прописите на договорната страна на чија територија се бара признавање, или извршување, судот на чија територија е донесена одлуката можел да постапи по ова прашање; в) ако признавањето или извршувањето на судската одлука не е во спротивност со основните принципи на законодавството на договорната страна на чија територија одлуката треба да се признае или да се спроведе; г) ако страната против која е донесена одлуката не била лишена од можноста да ги одбрани своите права, односно ако во случај на парнична неспособност била правилно застапена; д) ако не постои правосилна одлука за истата работа помеѓу истите страни донесена од страна на судот на договорната страна на чија територија се бара признавање или извршување или, доколку по ова прашање веќе е покрената постапка пред судот на таа договорна страна; е) доколку, во случај кога требал да се примени законот на договорната страна на чија територија се бара признавање или извршување, се применил законот на таа договорна страна или закон што во суштина не се разликува од законот на договорната страна на чија територија се бара признавање или извршување.

ДОГОВОР МЕЃУ ФЕДЕРАТИВНА НАРОДНА РЕПУБЛИКА ЈУГОСЛАВИЈА И СОЈУЗОТ НА СОВЕТСКИТЕ СОЦИЈАЛИСТИЧКИ РЕПУБЛИКИ ЗА ПРАВНА ПОМОШ ВО ГРАЃАНСКА, СЕМЕЈНА И КРИВИЧНА МАТЕРИЈА ОД 24 ФЕБРУАРИ 1962 ГОДИНА

(Член 50 и 51)

Член 50

Секоја договорна страна ќе признае на нејзина територија судски одлуки донесени на територијата на другата договорна страна во врска со личната состојба на своите државјани под условите предвидени во член 49 од овој договор, и доколку таквите одлуки се во согласност со законот кој се применува за решавање на ваквите односи на нејзината територија.

Член 51

1. Судот на договорната страна на чија територија треба да се признае или изврши одлука на другата договорна страна ќе признае односно ќе дозволи принудно извршување на таквата одлука, доколку се исполнети условите утврдени со овој договор.
2. Барањето за признавање или извршување се доставува до првостепениот суд што донел одлука во врска со тоа. Овој суд го доставува барањето до надлежниот суд на другата договорна страна на начин предвиден во член 3 од овој договор.
3. Доколку лицето кое бара принудно извршување има живеалиште односно престојувалиште на територијата на договорната страна во која треба да се спроведе извршувањето, барањето за признавање или извршување може да се поднесе директно до надлежниот суд на таа договорна страна.
4. Кон барањето за признавање или извршување се приложува и заверен превод на истото.

ДОГОВОР МЕЃУ ФЕДЕРАТИВНА НАРОДНА РЕПУБЛИКА ЈУГОСЛАВИЈА И СОЈУЗОТ НА
СОВЕТСКИТЕ СОЦИЈАЛИСТИЧКИ РЕПУБЛИКИ ЗА ПРАВНА ПОМОШ ВО ГРАЃАНСКА,
СЕМЕЈНА И КРИВИЧНА МАТЕРИЈА ОД 24 ФЕБРУАРИ 1962 ГОДИНА

Член 52

Кон барањето за признавање или извршување се приложува: а) копија од судска одлука и службено уверение за нејзината правосилност и извршност, доколку тоа не произлегува од самата одлука; б) потврда дека странка која не учествувала во постапката и против која била донесена одлуката, била своевремено, во согласност со прописите на договорната страна на чија територија е донесена одлуката, повикана да учествува во постапката; в) заверен превод на документите наведени во точка а) и б) на овој член.

ДОГОВОР МЕЃУ ФЕДЕРАТИВНА НАРОДНА РЕПУБЛИКА ЈУГОСЛАВИЈА И СОЈУЗОТ НА
СОВЕТСКИТЕ СОЦИЈАЛИСТИЧКИ РЕПУБЛИКИ ЗА ПРАВНА ПОМОШ ВО ГРАЃАНСКА,
СЕМЕЈНА И КРИВИЧНА МАТЕРИЈА ОД 24 ФЕБРУАРИ 1962 ГОДИНА

Член 53 и 54

Член 53

1. Судот на договорната страна на чија територија одлуката треба да се признае или изврши решава за дозволата и презема мерки за извршување во согласност со своите прописи.
2. Судот може да побара од лицето кое го поднело барањето да ги отстрани недостатоците или барањето да го поткрепи со образложение. Исто така, судот може да побара образложение од судот кој ја донел одлуката.

Член 54

Правосилни судски одлуки на една договорна страна за развод или прогласување на брак за неважечки, прогласувањето на исчезнати или умрени, утврдувањето на околностите на смртта и деловна способност, ако се однесуваат на сопствените државјани, се признаваат на територијата на другата договорна страна без преиспитување.

Билатерални договори

Посебни конвенции

Посебни конвенции за признавање и извршување на судски одлуки во граѓански предмети склучени се со:

- Грција (Спогодба за признавање и извршување на судски одлуки помеѓу СФРЈ и Кралство Грчка) и
- Франција (Конвенција за признавање и извршување на судски одлуки во граѓански и трговски работи меѓу Влада на СРЈ Југославија и Влада на Република Франција од 18 мај 1971 година)

Билатерални договори за издршка

- Билатерални договори кои се однесуваат само на признавање и извршување на судски одлуки за издршка но не и на другите одлуки во граѓански односи, склучени се со Австрија (Спогодба за взаемно признавање и извршување на одлуки за издршка помеѓу ФНРЈ и Република Австрија од 10 октомври 1961 година); и
- Белгија (Конвенција за признавање и извршување на судски одлуки за издршка помеѓу СФРЈ и Кралство Белгија од 12 декември 1973 година).

Мултилатерални конвенции

- **Мултилатерални конвенции.** Обидите на меѓународен план да се уреди прашањето за признавање и извршување на судските одлуки меѓу државите, досега не се покажале многу успешни.
- Хашката конференција која се занимава со меѓународно приватно право и која со децении го проучува прашањето за признавање и извршување на странски судски одлуки во граѓански односи, во 1971 година ја донесе **Конвенцијата за признавање и извршување на странски судски одлуки во граѓански и трговски работи.**

Конвенцијата за признавање и извршување на странски судски одлуки во граѓански и трговски работи од 1971 година

Оваа Конвенција не се применува на одлуките на кои мериторно е одлучено за:

- прашања за личниот статус на лицата,
- за лични и имотни односи кои произлегуваат од семејни односи,
- за статус на правните лица,
- за алиментационите побарувања,
- за расправање на оставината,
- за стечај, поравнување ,
- за прашања од социјално осигурување,
- за нуклеарна штета, како и за
- фискални обрски.

Конвенцијата за признавање и извршување на странски судски одлуки во граѓански и трговски работи од 1971 година

- Конвенцијата ги утврдува условите и ја пропишува постапката за признавање и извршување.
- Со Конвенцијата донесен е истовремено и дополнителен Протокол.
- Конвенцијата е конципирана со обврска во членот 21 за државите членки да мора да склучат и дополнителен билатерален договор за взаемно признавање и извршување на судските одлуки, со што самостојноста, значењето и дејството на Конвенцијата значително се намалени.
- Оваа околност доведе до тоа Конвенцијата да ја ратификуваат само четири држави и тоа Холандија, Кипар, Португалија и Кувајт.

Конвенции во ЕУ

Европската унија, поаѓајќи од фактот на меѓусебна поврзаност и слободна трговија, каква што постои во Унијата, за правната сигурност на физичките и правните лица неопходно е да ја зајакне правната заштита преку регулирање на меѓународната надлежност на судовите и олеснување на постапката за извршување на судските пресуди, други автентични правни исправи и судско порамнување, посвети значајно внимание за признавање и извршување на странски судски одлуки во граѓански работи, за што усвои две значајни конвенции:

Бриселска и Лугано конвенција

- **Конвенцијата од Лугано – Convention on jurisdiction and the enforcement of judgments in civil and commercial matters** – стапила на сила 1 јануари 1992 г. и на сила е во Австрија, Белгија, Данска, Финска, Франција, Холандија, Германија, Грција, Ирска, Исланд, Италија, Луксембург, Норвешка, Полска, Португалија, Шпанија, Шведска, Швајцарија и Велика Британија.
- **Конвенцијата од Брисел – Brussels Convention on Jurisdiction and the Enforcement of Judgments in Civil and Commercial Matters 1968** – стапила на сила 27 септември 1968 г. а ја ратификувале: Австрија, Белгија, Данска, Финска, Франција, Германија, Грција, Ирска, Италија, Луксембург, Холандија, Португалија, Шпанија, Шведска и Велика Британија.

Бриселска и Лугано конвенција

двете Конвенции се применуваат на граѓански и трговски работи без оглед на природата на судот или трибуналот кој одлучувал, со што се исклучени предметите за:

- статус или правна способност на физички лица,
- имотни права кои произлегуваат од брачните обврски,
- тестамент,
- наследување,
- стечај,
- ликвидација,
- несолвентност на претпријатија,
- социјална заштита како и
- арбитражни одлуки.

Бриселска и Лугано конвенција

Бриселската Конвенција и Конвенцијата од Лугано содржат одредби за:

- јурисдикција (општа судска надлежност, посебна судска надлежност, надлежност во предметите за осигурување, потрошувачки договори, исклучива надлежност и договор- спогодба за надлежност),
- литиспенденција,
- привремени и заштитни мерки,
- услови за признавање,
- за надлежност на судот и
- постапката за извршување на странски судски одлуки во граѓански и трговски предмети.

Конвенција Лугано и Бриселска Конвенција

Во постапката за признавање и извршување во никој случај не е дозволено и преиспитување на суштината на странската судска одлука. Заради постигнување на воедначена примена, Бриселската Конвенција и Конвенцијата од Лугано ги заменуваат меѓу државите членки нивните претходно склучени регионални и билатерални конвенции за признавање и извршување на странски судски одлуки, со тоа што во меѓусебниот однос овие две мултилатерални Конвенции, Конвенцијата од Лугано подоцна склучена, предвидува натамошна примена на Бриселската конвенција.

Конвенција Лугано и Бриселска Конвенција

Значи овие две Конвенции функционираат самостојно но со иста цел, со што Конвенцијата од Лугано има предност во примената:

- а) кога се работи за тужба против лица кои имаат живеалиште на територија на државата која не е членка на територија на Европската унија,
- б) во случај кога таа Конвенција пренесува надлежност на судови на државите што не се членки,
- с) во случај на литиспенденција, кога постапката е започната како во државата членка на Унијата така и во државите кои не се членки, како и
- д) во предмети на признавање и извршување каде државата од која потекнува одлуката или замолената држава за признавање и извршување не се членки на Европска Унија.

Конвенција за јурисдикција и признавање и извршување на пресуди во брачни односи, која се применува на граѓански предмети кои се однесуваат на развод на брак, поништување на брак и родителско право.

Бидејќи Бриселската конвенција и Конвенцијата од Лугано го исклучуваат признавањето на странски судски одлуки кои се однесуваат на брачни спорови, во Европската унија во 1998 година усвоена е **Конвенција за јурисдикција и признавање и извршување на пресуди во брачни односи, која се применува на граѓански предмети кои се однесуваат на развод на брак, поништување на брак и родителско право.**

- Оваа Конвенција е надополнета на 29 мај 2000 година посебно со **Уредбата за јурисдикција и признавање и извршување на пресуди во брачни предмети и родителска одговорност за деца, која стапи на сила 01 март 2001 година.** (Council regulation (EC) No. 1347/2000 of 29 May 2000 on jurisdiction and the recognition and enforcement of judgements in matrimonial matters and in matters of parental responsibility for children of both spouses – official Journal L 160, 30/06/2000).

Уредбата за јурисдикција и признавање и извршување на судските одлуки во граѓански и трговски работи, која стапи на сила 01 март 2002 година

Исто така Советот на Европска Унија на 22 декември 2000 година ја усвои **Уредбата за јурисдикција и признавање и извршување на судските одлуки во граѓански и трговски работи, која стапи на сила 01 март 2002 година**, и која меѓу државите членки ја заменува Бриселската конвенција (член 68). (Council Regulation (EC) No 44/2001 of 22 December 2000 on jurisdiction and the recognition and enforcement of judgements in civil and commercial matters – Official Journal L 012, 16/01/2001).

Њујоршката конвенција од 20 јуни 1956 година

За признавање и извршување на одлуките за издршка врз основа на **Њујоршката конвенција од 20 јуни 1956 година** (Њујорк) во функција е т.н. посреднички орган (член 6), која го именува секоја држава договорничка и кој директно се залага за тоа.

ЦЕЛ: да се олесни и забрза остварувањето (наплатата) на издршката меѓу доверител и должник кои се наоѓаат во различни држави членки.

Њујоршката конвенција од 20 јуни 1956 година

- Воспоставува механизам на меѓународна правна помош, преку централни органи во државите членки [орган за испраќање (Мин. Правда) и орган за прием на барања – посреднички орган (МТСП)]
- Содржината на барањата е пропишана (име и презиме, адреса, датум на раѓање државјанство, занимање и детално изложени основи на барањето, фотографии на доверителот и должникот, судски одлуки

Њујоршката конвенција од 20 јуни 1956 година

Функции на посредничкиот орган (чл. 6, ст. 1)
Посредничкиот орган, дејствувајќи во рамките на овластувањето дадено од страна на доверителот, ќе ги преземе, во име на доверителот сите потребни мерки за остварување на издржувањето, вклучително и порамнување за издржувањето, и каде е тоа потребно поставување и покренување на постапка за издржување и извршување на секоја одлука или друг судски акт за плаќање на издршката

Конвенција за граѓанско - правни аспекти за меѓународно грабнување на деца од 20 Октомври 1980 година, (Хаг)

Со мултилатералната Конвенција за граѓанско - правни аспекти за меѓународно грабнување на деца од 20 Октомври 1980 година, (Хаг) предвидена е обврска државата договорничка директно да ги применува судските и другите одлуки кои се однесуваат на децата, без оглед дали официјално се признаваат или не во тие држави (чл. 14 и 30 од Конвенцијата);

Конвенција за граѓанско - правни аспекти за меѓународно грабнување на деца од 20 Октомври 1980 година, (Хаг)

Член 14

При утврдувањето дали имало незаконско изнесување или задржување во смисла на членот 3, судските или административните органи од земјата до која е упатено барањето може директно да укажат на законодавството на, и на судските или административните одлуки, што се или не се формално признаени во земјата во која се наоѓа постојаното живеалиште на детето, без користење на посебните постапки за докажување на тоа законодавство или за признавање на странски пресуди што инаку би биле применливи.

Конвенција за граѓанско - правни аспекти за меѓународно грабнување на деца од 20 Октомври 1980 година, (Хаг)

Член 30

Кое било барање, што е поднесено до централните органи или директно до судските или административните органи на некоја договорна земја, во согласност со условите од оваа конвенција, заедно со документите и сите останати информации приложени со нив или обезбедени од централниот орган, е допуштено во судовите или од административните органи на договорните земји.

Конвенцијата за олеснување на меѓународен пристап пред судовите од 25 Октомври 1980

Во Конвенцијата за олеснување на меѓународен пристап пред судовите од 25 Октомври 1980 година (Хаг) предвидена е можност за бесплатно извршување на судските одлуки изречени во некоја од држави договорнички со кои лицата се ослободени од полагање на акторска кауција по основ на член 14 од Конвенцијата, ќе бидат задолжени на плаќање на трошоци на постапката (чл.15-17 од Конвенцијата).

Регулативи

Регулатива на Советот бр.1215/2012

- **Регулатива на Советот бр.1215/2012 за надлежноста и признавањето и извршувањето на судските одлуки во граѓанските и трговските работи од 12. 12. 2012 година (Регулатива Брисел I –Новела)**
- **Regulation (EU) No 1215/2012 of the European Parliament and of the Council of 12 December 2012 on jurisdiction and the recognition and enforcement of judgments in civil and commercial matters (OJ L 351 of 20 December 2012, p. 1);**

Регулатива на Советот бр.1215/2012

- Ја заменува Регулативата 44/2001 за судска надлежност и признавање и извршување на пресуди во граѓански и трговски прашања;
- Регулативата 44/2001 ја замени Бриселската конвенција од 1968 година;
- Се однесува на постапки покренати на или по 10 јануари 2015 година;
- Системот се заснова на взаемна доверба

Регулатива на Советот бр.1215/2012

- Регулативата одредува кои судови на земјите-членки се надлежни за прекугранични граѓански или трговски случаи во Европската унија;
- Регулативата утврдува услови и постапки по кои пресудите издадени во земја-членка се признаваат и извршуваат во други земји-членки (опфаќа исто така автентични инструменти и судски спогодби);
- Не регулира признавање и извршување на пресуди од трети држави - се применуваат националните закони на земјите-членки

Регулатива на Советот бр.1215/2012

Регулативата Брисел I е поделена на Преамбула и 81 член кои се поделени во осум глави:

- Подрачје на примена (членови 1-3),
- Надлежност (членови 4-35),
- **Признавање и извршување (членови 36-57),**
- Извршни исправи и судски порамнувања (членови 58-60),
- Општи одредби (членови 61-65),
- Преодни одредби (член 66),
- Однос кон другите извори на правото (членови 67-73) и
- Завршни одредби (членови 74-81).

Билатерални и мултилатерални договори и Закон за меѓународно приватно право

- **Законска регулатива.** Признавањето на странска судска одлука уредено е со Закон за меѓународно приватно право кој во членот 157 го утврдува поимот на странската судска одлука;
- Во членот 2 од Законот за меѓународно приватно право одреден е односот на тој закон со другите закони и меѓународни договори. Всушност меѓународниот договор е *lex specialis* во однос на наведениот закон, така што одредбите за признавање и извршување на странска судска одлука нема да се применуваат доколку со одредена странска држава тоа прашање е уредено со меѓународен договор. Тогаш се применува меѓународниот договор а Законот за меѓународно приватно право доколку не постои таков договор.

Странска судска одлука

- Во билатералните меѓународни договори под судски одлуки кои можат да бидат предмет на признавање и извршување, по правило се подразбираат: одлуките на редовните судови во граѓански предмети (во парнична и вонпарнична постапка), вклучувајќи го семејното право, одлуките на трговските судови, исклучувајќи ги одлуките кои се однесуваат на стечај и судското порамнување надвор од стечајот, судското порамнување во граѓански предмети и одлуките на кривичните судови за имотноправни барања;
- Според некои Конвенции како на пример во Конвенцијата со Франција, изземени се одлуките кои се донесени во областа на социјалното осигурување и надомест на штета во областа на нуклеарна енергија.

Признавање

- Странска судска одлука добива правно значење и врз основа на неа може да се остваруваат права и обврски откако ќе биде признаена. Со актот на признавањето таа се изедначува со одлука на домашен суд и произведува правно дејство на територијата на Република Северна Македонија (член 158 од Закон за меѓународно приватно право).
- Кај некои судски одлуки, чија цел се исполнува со самата нивна правосилност, дејството се постигнува со самото признавање (тоа е случај со деклараторни и конститутивни одлуки, па дури и со кондемнаторни одлуки во поглед на кои се бара само признавање а не извршување).

Признавање

Такви судски одлуки (се на пр. за постоење на договор, некое право, развод или поништување на брак) не се основ за принудно извршување, а ни нивното евидентирање во јавните книги (на пр. Упис на развод во матична книга на венчани) не се смета за извршување.

Извршување

Прашањето за извршување може да се постави само кај кондемнаторни (осудувачки) судски одлуки т.е. кај оние со кои на должникот му се наложува извршување или неизвршување на одредена чинидба, како на пример да ја плати купопродажната цена, да ја надомести штетата, да ја испорача стоката, да престане со производство на одредена стока и др.

Постапки

- На признавање треба да подлежат сите странски судски одлуки со кои се сака да се произведе правно дејство во Република Северна Македонија и таа постапка се води посебно, или кога треба да се спроведе и извршување, се споведува и постапката за извршување.
- Признавање се цени од аспект на претпоставките (условите) кои ги предвидуваат правилата на Законот за меѓународно приватно право додека пак извршувањето се спроведува само врз основа на оние одлуки кои се подобни за принудно извршување и тоа како во поглед на домашни извршни судски одлуки, врз основа на одредбите и правилата на домашната постапка за извршување.

Системи за признавање и извршување на странски судски одлуки

- Систем на ограничена контрола (controle limite);
- Систем на неограничена контрола;
- Систем на ревизија од основа (revision au fond);
- Систем *prima facie evidence*;
- Систем на непризнавање странски судски одлуки;

Систем на ограничена контрола (controle limite)

- Овој систем е прифатен во најголем број држави во светот, вклучувајќи го и нашето меѓународно приватно право;
- Суштината на овој систем е во процес на испитувањето на странската судска одлука-судот на државата во која се врши признавањето да ја испита само формалната страна на одлуката;

Систем на неограничена контрола

- Овој систем е сличен со системот на ограничена контрола, со тоа што овде судот на признавањето ја испитува не само правилната примена на формалното (процесното) право, туку и на материјалното право.
- Заедничко со системот на ограничена контрола и за системот на неограничена контрола е тоа што постапката завршува со донесување на решение со кое се прифаќа барањето за признавање и извршување на одлуката, или не се прифаќа барањето и не се дозволува признавање и извршување на одлуката на судот на странската држава.

Систем на ревизија од основа (revision au fond)

Државите кои го прифатиле овој систем, надлежниот суд бил овластен да ја испитува како формалната, така и материјалната страна на одлуката на странскиот суд, како и при системот на неограничена контрола, со таа разлика што имал право не само да решава за признавање или непризнавање, туку и да ја преиначи изреката на странската одлука.

Систем *prima facie evidence*

- Овој систем бил прифатен во Англија и во други држави од “common law“
- Карактеристично за овој систем е тоа што судот на државата до кого било поднесено барање за признавање и за извршување одлука на суд на странска држава, на одлуката не гледал како на дефинитивно решение на предметот, туку само како на добар доказ за правата и обврските на странките.

Систем на непризнавање странски судски одлуки

- Според земјите кои го прифаќаат овој систем, не е можно да биде призната странската судска одлука;
- Посебна подгрупа меѓу овие земји би биле оние во кои начелно не е можно да се признае странска судска одлука, освен ако со меѓународен договор тоа не е предвидено.

Препоставки (услови) за признавање и извршување на странски судски одлуки

- Билатералните меѓународни договори, по правило, предвидуваат исти услови, со тоа што условот на реципроцитет се смета дека е исполнет со самото потпишување на договорот. Тука се наведуваат претпоставките за признавање и извршување кои се утврдуваат по правило, во т.н. **систем на ограничена контрола (control limite)** на странската судска одлука, кој е застапен во Република Северна Македонија и многу други држави во регионот.
- Меѓутоа овие услови и постапката за признавање се поинакви во т.н. систем на **неограничена контрола** и систем на **ревизија од основа (revision au Fond)**, кои се донекаде застапени во Белгија, Бразил, делумно во Франција, Грција, а порано и во Турција, каде странската судска одлука се испитува не само во формална туку и во материјална смисла. Како и т.н. **систем prima facie evidence** (САД, Англија, делумно Индија) каде се поднесува нова тужба и на основа на странската одлука како примарен доказ, се донесува нова судска одлука.

Правосилност на странска судска одлука

- Претпоставката за правосилност е предвиден во чл.159 ст.1 од Законот за меѓународно приватно право. Според таа одредба странска судска одлука ќе се признае доколку подносителот на барањето за признавање со таа одлука ќе поднесе и потврда за надлежниот суд, односно другиот странски орган, за правосилност на одлуката по правото на државата во која е донесена.
- Правосилноста на странска судска одлука, значи, не се претпоставува туку во секој случај мора со соодветниот формален акт да биде и докажана, најчесто со ставање на таква клаузула на самата судска одлука. Меѓутоа понекогаш клаузулата кои ја ставаат нашите судови не е доволна ниту разбирлива за странскиот суд кој ја признава, па во тој случај домашниот суд на барање на странката со посебен акт (потврда) ја потврдува правосилноста на извршноста.
- Обврската за поднесување доказ за правосилност е на страната на подносителот на барањето, а на исполнување на овие претпоставки домашниот суд внимава по службена должност.

Дејство на правосилноста

- Прашањето за дејството на правосилноста, како и другите прашања поврзани со овој правен институт, ќе се разгледуваат според правото на државата во која одлуката чие што признавање се бара, што има оправдание со фактот што и целата постапка за донесување на таа одлука се водела според правото на таа држава. Правосилност на одлуката на странскиот суд не настапува со донесување на решение за нејзино признавање, туку со денот означен во потврдата за правосилност кој ја издал странскиот орган.
- Во билатералните договори, правосилноста редовно е поставена како услов за признавање на судската одлука од државите договорнички. Во договорите тој услов е прецизен “одлуката да е правосилна и извршна според прописите на државата во која е донесена”.

Извршност на странска судска одлука

- **Извршност на странска судска одлука** не треба да се докажува кога се бара само нејзино признавање бидејќи тогаш е доволна само нејзината правосилност.
- Но кога се бара и извршност на странска судска одлука, мора да се достави и потврда за извршност на таа одлука по правото на државата каде е донесена (чл. 159 став 2 од Закон за меѓународно приватно право) што значи дека покрај сите исполнети претпоставки за признавање во случај кога се бара извршување мора да биде исполнета и таа претпоставка.

Товарот на докажување

- Товарот на докажување дека странката не можела да учествува во постапката поради повреда на правилата за лична достава и други процесни неправилности е на онаа страна чии што интереси со предметната судска одлука се повредени (тужениот). Во некои случаи, и покрај повреда на правилото за лично доставување, признавањето на странска судска одлука нема да биде одбиено доколку странката на било кој начин се впуштила во расправата за главната работа во првостепената постапка. Странката судска одлука може дури да признае и кога странката не учествувала во постапката, но не поради неправилности во постапката туку од други субјективни причини, при што објективно била во можност да учествува во постапката.
- Постоене на процесни неправилности во постапката пред странскиот суд, домашниот суд ја цени според прописите на странската држава чиј што орган ја донел таа одлука. Имено, водењето на судската постапка и доставување на судските писмена се врши на територија на државата каде припаѓа странскиот суд и по прописите на таа држава.

Почитување на правото на одбрана

- Почитување на правото на одбрана на странката и лично доставување на судските акти како еден од битните услови за признавање на странска судска одлука, предвидено е во чл.164 од Законот за меѓународно приватно право.
- Судот на Република Северна Македонија ќе го одбие признавањето на странска судска одлука, ако една од странките докаже дека:
 - 1) поради неправилности во постапката, не можела да ги истакнува своите средства за одбрана или
 - 2) поканата, тужбата или решението со кое е започната постапката не и биле доставени на начин предвиден со правото на државата во која одлуката е донесена, односно дека воопшто немало ниту обид за такво доставување, освен ако на кој и да било начин се впуштила во расправање за главната работа во првостепената постапка или
 - 3) Не и било доставено доволно време за подготвување на својата одбрана од моментот на доставување на тужбата до закажувањето на расправата

Исклучива судска надлежност

- Судот пред кој ќе се постави прашањето за признавање на странска судска одлука должен е по службена должност да утврди дали со донесувањето на странска судска одлука се повредени правилата за исклучива надлежност на судовите на државата во која се признава одлуката. Ако за решавање на конкретниот предмет постоела исклучива надлежност на суд или друг орган на државата која го врши признавањето, странската судска одлука донесена во тој случај нема да биде признаена, па со самото тоа ниту извршена.
- Во Законот за меѓународно приватно право (чл160) предвидено е дека домашниот суд нема да ја признае одлуката на странскиот суд ако за таа работа постои исклучива надлежност на суд или друг орган на Република Северна Македонија.

Исклучива судска надлежност

- Исклучива надлежност на судовите постои само тогаш кога тоа е пропишано во домашното законодавство или во меѓународен договор кој ја обврзува Република Северна Македонија.
- Според Законот за меѓународно приватно право исклучива надлежност постои: кога се работи за спор во врска со недвижност која се наоѓа на територија на Република Северна Македонија, во одредени случаи на брачни спорови, во спорови за утврдување или оспорување на татковство или мајчинство, во спорови за чување, воспитување и подигање на деца, за расправање на недвижности на странски и домашни државјани кога имотот се наоѓа на територија на Република Северна Македонија, за расправање на недвижен имот на апатриди и избеглици ако недвижноста се наоѓа на територија на РСМ, за прогласување на исчезнато лице за умрено ако е државјанин на Република Северна Македонија.
- Исто така органите на Република Северна Македонија се исклучиво надлежни за посвојување и за престанок на посвојување за лица кои се државјани на Република Северна Македонија и имаат живеалиште во Република Северна Македонија, како и за предмети за старателство на државјани на Република Северна Македонија.

Исклучива судска надлежност

- Билатералните меѓународни договори многу ретко предвидуваат исклучива надлежност на судовите и другите органи на државите договорнички, тоа го оставаат на внатрешното законодавство на државите договорнички.
- При согледување на надлежноста на странскиот суд кој ја донел одлуката според одредбите во меѓународните договори, не се испитува дали одлуката ја донел стварно и месно надлежен суд во странската држава, туку е доволно судот во странската држава, во согласност со важечките прописи за меѓународна надлежност во Република Северна Македонија, воопшто да можел да постапува во тој случај.
- Во меѓународните договори се предвидува надлежноста на судот на државата договорничка која ја донела одлуката да се цени согласно законодавството на државата договорничка на чија страна се бара признавање и извршување.

Res judicata i litispendencija

- Суд кој одлучува за признавање на странска судска одлука, по службена должност и по приговор на странките, внимава на тоа дали во иста правна работа или помеѓу исти странки веќе е донесена домашна или странска правосилна одлука, како и дали помеѓу исти странки и во иста правна работа веќе тече порано покрената постапка.
- Ако во постапката за признавање судот утврди дека за истата работа и помеѓу истите странки домашниот суд или друг орган веќе донел правосилна судска одлука, на странската судска одлука ќе и биде ускратено признавањето и извршувањето.
- Исто така странската судска одлука нема да биде признаена ако во Република Северна Македонија за истата работа и меѓу истите странки веќе е донесена признаена странска судска одлука. Одредби за приговор *res judicata* содржат сите билатерални договори кои го уредуваат прашањето за признавање и извршување странски судски одлуки, а тоа го предвидува и Законот за меѓународно приватно право.

Res judicata i litispendencija

- Во случај кога судот кој одлучува за признавањето утврди дека за истата работа и помеѓу истите странки тече постапка која е покрената пред постапката во која е донесена одлука која е предмет на признавање (литиспенденција), признавањето на странската судска одлука може да биде одбиено.
- Тогаш судот ќе застане со постапката на признавање и тоа до правосилно завршување на парницата која е во тек. Вакви одредби содржат повеќе билатерални договори.

Јавен поредок

- Еден од условите за признавање е одлуката да не е во спротивност со јавниот поредок. Ова е општоприфатлив услов кој е предвиден и во многу меѓународни договори. И покрај тоа што како институт на националното право е познат во секоја држава, кој воедно спаѓа во правни стандарди, јавниот поредок не е прецизно дефиниран, ниту во законодавството ниту во теоријата ниту во правото.
- Во Законот за меѓународно приватно право во член 163 се итакнува дека странската судска одлука нема да се признае, ако дејството на нејзиното признавање е во спротивност со јавниот поредок на Република Северна Македонија. Ова бара од судот внимателно и рестриктивно да го применува овој институт, што значи дека ќе го одбие признавањето на странска судска одлука поради повреда на јавниот поредок. Во пракса се ретки случаите кога судот се повикува на јавниот поредок.

Реципроцитет

Според начинот на настанување постои дипломатски реципроцитет, кој се заснова на меѓународен договор или на владини изјави, потоа **законски реципроцитет**, каде државите со своите закони гарантираат дека ќе ги признаваат судските одлуки на другите држави, и фактички реципроцитет, кој се заснова на праксата од судовите на една држава да ги признаваат одлуките на друга држава и обратно. Признавањето на странските судски одлуки во меѓународната пракса обично се заснива на договорената взаемност или на фактичката взаемност.

Посебно за признавање и извршување на странски судски одлуки во статусни работи

Со меѓународните договори со кои е уредено признавање и извршување на странски судски одлуки, како и со Законот за меѓународно приватно право посебно се третираат одлуките за лична состојба, со кои настануваат промени за личната состојба на некое лице (одлука: за лишување и враќање на деловна способност, одземање на родителско право, за прогласување на исчезнато лице за умрено, за докажување на смрт, за развод и поништување на брак, за посвојување, за старателство и др.) кои понатаму се запишуваат во матичните книги и другите регистри во државата чиј што државјанин е лицето за чиј статус се работи.

Посебно за признавање и извршување на странски судски одлуки во статусни работи

Според субјективните критериуми, тука се работи за три вида на одлуки кои можат да бидат предмет на признавање:

- признавање на одлука на странскиот суд за лична состојба на државјанинот на државата на признавање,
- признавање на одлука на странскиот суд за личен статус на државјанинот на државата чиј суд ја донел одлуката и
- признавање на одлуката на странскиот суд со која е одлучено за личната состојба на државјанинот на трета држава.

Посебно за признавање и извршување на странски судски одлуки во статусни работи

- Одлуките на странските судови за личниот статус на своите државјани се признаваат во другите држави со помалку формалности за разлика од другите судски одлуки.
- Значи тука нема дополнителни услови туку и постоечките услови за признавање се олеснети бидејќи се смета дека секоја држава може суверено и компетентно да уредува личен статус на сопствените државјани.
- Така да поголем дел од меѓународните договори предвидуваат дека правосилните судски одлуки на една држава договорничка која се однесуваат на личниот статус на државјаните на таа држава договорничка ќе се признаат во другата држава без никакво испитување.
- И Законот за меѓународно приватно право го поедноставува признавањето на такви одлуки бидејќи во тој случај не се испитуваат условите врзани со надлежноста, домашниот јавен поредок и реципроцитетот.
- Тоа значи и кога нема меѓународен договор, па ниту фактички реципроцитет, судските одлуки кои се однесуваат на личниот статус на нејзините сопствени државјани ќе бидат признаени во Република Северна Македонија.

Посебно за признавање и извршување на странски судски одлуки во статусни работи

- Кога странска судска одлука се однесува на личната состојба (статусот) на странците, кои не се државјани на државата која ја донела одлуката ниту државјани на државата која ја признава одлуката, таква одлука ќе биде признаена само ако ги исполнува условите за признавање во државата чии државјани се лицата за чие признавање се работи.
- Овде се работи за судска одлука која се однесува за личен или семеен статус на државјаните на трета држава, па на условите за признавање се применува правото на третата држава. Така предвидуваат меѓународните договори со Чешка и Словачка, Франција, Грција, Кипар, Полска и други.

Видови постапки за признавање на странски судски одлуки

Постапката за признавање (и извршување) на странски судски одлуки се регулира со внатрешните прописи на граѓанско процесно право на државите;

Во одделни држави е застапена една од следните видови постапки:

- Постапка на проста егзекватура
- Делибациона постапка
- Постапка *prima facie evidence*

Постапка за признавање на странска судска одлука

- Законот за меѓународно приватно право содржи одредби за постапката за признавање на странски судски одлуки, како и странски арбитражни одлуки.
- Билатералните меѓународни договори многу ретко содржат одредби за постапката за признавање и извршување на странски судски одлуки, освен договорот со Бугарија.
- Според јурисдикционото право во член 166 од Законот за меѓународно приватно право, за признавање на странска судска одлука месно е надлежен секој стварно надлежен суд, односно судот на чие подрачје треба да се спроведе постапката за признавање.

Постапка за признавање на странска судска одлука

- Постапката за признавање се спроведува според прописите на замолената држава, што значи дека суд во Република Северна Македонија ќе го применува националното законодавство.
- Кога се работи само за признавање на странска судска одлука, судот ќе ја спроведе вонпарничната постапка, а доколку се бара и непосредно извршување на странска судска одлука, извршителот ќе ја спроведе извршната постапка.
- Значи не треба секогаш да се водат две постапки. За признавање (делибациони) и за извршување (извршни). Делибациони постапки се водат, но како посебни постапки само тогаш кога е во прашање самостојно признавање на странска одлука, на пр. развод на брак и др.

Предлог

- Предлогот за признавање и извршување го поднесува овластениот учесник (за признавање на странска судска одлука во работи кои се однесуваат на лична состојба (статус) може да бара секој кој за тоа има правен интерес) и при тоа како што е предвидено во меѓународните договори приложува:
- странска одлука во целост, во оригинали или заверен препис од која се гледа нејзината правосилност,
- документ на основа на кој може да се утврди дека одлуката била врачена или соопштена, односно странката која не учествувала во постапката да била уредно и благовремено повикана,
- доказ врз основа на кој може да се утврди дека одлуката не може да се побива со редовен правен лек и
- дека станала извршна на територија на државата која ја донела.

Предлог

- Според билатералните договори, суд кој одлучува за предлогот за признавање се ограничува само на тоа дали се исполнети условите за признавање, таксативно наброени во самиот договор.
- Пред да одлучи за барањето за признавање судот треба на другиот учесник (противникот) да му даде можност да се изјасни за барањето, не впуштајќи се во мериторно преиспитување на одлуката, но може ако треба да бара објаснување од странскиот суд и од странката.
- Признаена одлука на странски суд се изедначува со одлука на суд во Република Северна Македонија од моментот кога станала правосилна во државата во која е донесена, така што решението за признавање има декларативно дејство.

ЗАКОН ЗА МЕЃУНАРОДНО ПРИВАТНО ПРАВО

Службен весник на РСМ, бр.32 од 10. 02. 2020 година;

Законот влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во “Службен весник на Република Северна Македонија“ 18. 02. 2020 година;

Законот започна со примена од 18. 02. 2021 година.

Целта на Законот

- Целта на Законот е усогласување на Законот за меѓународно приватно право со Европското меѓународно приватно право;
- Оваа цел треба да се оствари првенствено преку транспонирање на решенијата од позитивните инструменти на Европското право од оваа област;
- Со транспонирање на позитивните решенија од меѓународното приватно право на Европската унија, во суштина се врши целосна усогласеност на домашното меѓународно приватно право со европското меѓународно приватно право.

РЕГУЛАТИВИ ТРАНСПОНИРАНИ ВО ЗАКОНОТ ЗМПП

- Регулацијата на Европскиот парламент и на Советот бр. 1215/2012 за надлежноста и признавањето и извршувањето на судските одлуки во граѓанските и трговските работи (Брисел I - (новела)), од 12.12.2012 година - Regulation (EU) no 1215/2012 of the European Parliament and of the Council of 12 December 2012 on jurisdiction and the recognition and enforcement of judgments in civil and commercial matters (recast) (Brussels I) , (OJ L 351, 20.12.2012, p. 1-32);
- Регулацијата на Европскиот парламент и на Советот бр. 864/2007 за меродавното право за вондоговорните обврски, од 31.07.2007 година (Рим II) -Regulation (EC) No. 864/2007 of the European Parliament and of the Council of 11 July 2007 on the law applicable to non-contractual obligations (“Rome II”) OJ L 199, 31.7.2007, p. 40-49);

РЕГУЛАТИВИ ТРАНСПОНИРАНИ ВО ЗАКОНОТ ЗА МПП

- Регулацијата на Европскиот парламент и на Советот бр. 593/2008 за меродавното право за договорните обврски, од 17.06.2008 година (Рим I) - Regulation (EC) No. 593/2008 of the European Parliament and of the Council of 17 June 2008 on the law applicable to contractual obligations ("Rome I") (OJ L 177, 4.7.2008, p. 6-16);
- Регулација на Советот бр. 2201//2003 за надлежноста и признавањето и извршувањето на одлуките во брачните работи и работите на родителската одговорност со која се става надвор од сила Регулацијата на Советот бр. 1347/2000 во работите кои се однесуваат на издршката од 23 ноември 2003 година од 27.11.2003 година (Брисел II bis) - Council Regulation (EC) No. 2201/2003 of 27 November 2003 concerning jurisdiction and the recognition and enforcement of judgments in matrimonial matters and the matters of parental responsibility, repealing Regulation (EC) No 1347/2000 ("Brussels II-bis") (OJ L 338, 23.12.2003, p. 1-28);

РЕГУЛАТИВИ ТРАНСПОНИРАНИ ВО ЗАКОНОТ ЗА МПП

- Регулацијата на Советот бр. 4/2009 за надлежноста и признавањето и извршувањето на одлуките и соработка во работите поврзани со обврските за издржување, од 18.12.2008 година - Council Regulation (EC) No. 4/2009 of 18 December 2008 on jurisdiction, applicable law, recognition and enforcement of decisions and co-operation in matters relating to maintenance obligations (OJ L 7, 10.1.2009, p. 1-79);
- Регулацијата на Советот бр. 1259/2010 за имплементирање соработка на подрачјето на меродавното право за разводот и законската разделба, од 20.12.2010 година (Рим III) - Council Regulation (EU) No. 1259/2010 of 20 December 2010 implementing enhanced co-operation in the area of the law applicable to divorce and legal separation (“Rome III”) (OJ L 343, 29.12.2010, p. 10-16); и

РЕГУЛАТИВИ ТРАНСПОНИРАНИ ВО ЗАКОНОТ ЗА МПП

- Регулацијата на Европскиот Парламент и на Советот бр. 650/2012 од 4.07.2012 за надлежноста, меродавното право, признавањето и извршувањето на одлуките и прифаќањето и извршувањето на автентичните инструменти во прашањата на наследувањето и за создавање на Европски Сертификат за наследување, од 04.07.2012 - Regulation (EU) No. 650/2012 of the European Parliament and of the Council of 4 July 2012 on jurisdiction, applicable law, recognition and enforcement of decisions and acceptance and enforcement of authentic instruments in matters of succession and on the creation of a European Certificate of Succession (OJ L 201, 27.07.2012, p. 107-134).

СОДРЖИНА НА ЗАКОНОТ

Законот содржи вкупно 183 члена поделени во шест дела:

- Дел Први - Основни одредби;
- Дел Втори - Одредби за определување на меродавното право;
- Дел трети - Меѓународна надлежност и постапка;
- Дел Четврти - Признавање и извршување на странски судски одлуки;
- Дел Петти - Посебни одредби;
- Дел Шести – Преодни и завршни одредби.

Дел Четврти

Признавање и извршување на странски судски одлуки

- Глава I - Поим и дејство на признавањето на странската судска одлука
- Глава II - Претпоставки за признавање и извршување
- Глава III - Постапка за признавање на странски судски одлуки

Поим

Судската одлука од еден суд не произведува правно дејство надвор од државата на судот кој ја донел одлуката;

Со цел судската одлука од една држава да произведе правно дејство во друга држава, потребно е да се спроведе институтот за признавање и извршување на странска судска одлука.

Глава I - поим за странската судска одлука и признавање

Странска судска одлука

Предмет на признавање и извршување може да биде само одлука на странски суд, донесена во граѓанска или трговска работа, со која се регулираат статусните, семејните, работните, имотните и други материјално правни односи со меѓународен елемент;

Согласно ЗМПП како странска судска одлука се смета одлука на суд на странска држава; порамнувањето склучено пред суд (судско порамнување); одлуката на друг орган што во државата во која е донесена е изедначена со судска одлука, односно со судско порамнување;

Глава II - Претпоставки за признавање и извршување

Оддел 1

- Претпоставки за кои судот внимава по службена должност
- Потврда за правосилност и извршност (член 159);
- Исклучива надлежност на суд на Република Северна Македонија (Член 160);
- Прекумерна надлежност на странски суд (Член 161);
- Правосилна одлука во истата работа меѓу истите странки (Член 162);
- Повреда на јавниот поредок (Член 163).

Потврда за правосилност и извршност (член 159)

- (1) Подносителот на барањето за признавање на странска судска одлука е должен кон предлогот за признавање на странската судска одлука, да ја приложи странската судска одлука во оригинал или заверен препис и да приложи потврда од надлежниот странски суд, односно друг орган за правосилноста на одлуката според правото на државата во која е донесена.
- (2) Ако со барањето за признавање на странската судска одлука се бара и признавање на нејзината извршност, подносителот на барањето за признавање на таа странска судска одлука, покрај потврдата од ставот (1) на овој член треба да поднесе и потврда за извршноста на таа одлука според правото на државата во која е донесена.
- (3) Ако оригиналот на странската судска одлука или нејзиниот заверен препис не се составени на јазикот кој е во службена употреба пред судот пред кој се поведува постапката за признавање на таа одлука, странката што бара признавање на одлуката мора да поднесе и заверен превод на странската судска одлука на јазикот кој е во службена употреба пред тој суд.

Исклучива надлежност правосилност и извршност (член 160)

Странска судска одлука нема да се признае ако во односната работа постои исклучива надлежност на суд или на друг орган на Република Северна Македонија, освен доколку со овој закон на странките им е дозволено да поведат постапка пред странски суд за одреден спор за кој е предвидена исклучива надлежност на суд на Република Северна Македонија.

Прекумерна надлежност на странски суд (Член 161)

Странската судска одлука нема да се признае ако странскиот суд својата надлежност ја засновал на околности кои со овој или со друг закон не се предвидени за засновање на надлежност на суд или друг орган на Република Северна Македонија за решавање на работа со меѓународен елемент од ист вид.

Правосилна одлука во истата работа меѓу истите странки (Член 162)

- (1) Странската судска одлука нема да се признае ако во истата работа суд или друг орган на Република Северна Македонија донел правосилна одлука или ако во Република Северна Македонија е признаена некоја друга странска судска одлука што е донесена во истата работа и меѓу истите странки.
- (2) Судот ќе запре со признавањето на странската судска одлука ако пред суд на Република Северна Македонија е во тек порано поведена парница во истата работа и меѓу истите странки и тоа до правосилното завршување на таа парница.

Повреда на јавниот поредок (Член 163)

Странската судска одлука нема да се признае, ако дејството на нејзиното признавање очигледно е во спротивност со јавниот поредок на Република Северна Македонија.

Претпоставки за признавање и извршување

Оддел 2

Претпоставки за кои судот внимава по приговор на странките

- **Непочитување на правото на одбрана (Член 164)**

Судот на Република Северна Македонија ќе го одбие признавањето на странската судска одлука, ако една од странките докаже дека:

1) поради неправилности во постапката, не можела да ги истакнува своите средства за одбрана; или

2) поканата, тужбата или решението со кое е започната постапката не и биле лично доставени, односно дека воопшто немало ниту обид за лична достава, освен ако на кој и да било начин се впуштила во расправање за главната работа во првостепената постапка; или

3) не и било оставено доволно време за подготвување на својата одбрана од моментот на доставување на тужбата до закажувањето на расправа.

Глава III - Постапка за признавање на странски судски одлуки

- **Поведување на постапката (Член 165);**
- **Надлежен суд (Член 166);**
- **Признавање на странска судска одлука како претходно прашање во постапката (Член 167);**
- **Тек на постапката по предлог за признавање (Член 168);**
- **Постапка по приговор против решение за признавање на странска судска одлука (Член 169).**

Предлог

- Постапката за признавање на странска судска одлука се поведува со **предлог**;
- Суд кој расправа за признавање на странска судска одлука не се впушта во испитување на содржината на одлуката, ниту навлегува во прашањето на законитоста или правилноста на странска судска одлука, туку мора да се ограничи на испитување **дали се исполнети со законот пропишаните претпоставки за признавање**. Недопустливо е испитување на суштината (меритум) на странската судска одлука.
- За признавањето на странска судска одлука одлучува **судија поединец на основниот суд**;
- Ако за признавањето на странската судска одлука не е донесено посебно решение, секој суд може за признавање на таа одлука да решава во постапката **како за претходно прашање**, но само со дејство за таа постапка;

Тек на постапката по предлог за признавање

- Ако судот до кој е поднесен предлогот за признавање на странската судска одлука утврди дека нема пречки за признавање, ќе донесе **решение за признавање на странската судска одлука.**
- Судот ќе го достави решението за признавање на спротивната странка, односно на другите учесници во постапката во која странската судска одлука била донесена и ќе ги поучи дека против решението за признавање можат да поднесат **приговор во рок од триесет дена од денот на приемот.**

Состав на суд, рочиште, жалба

- По приговорот против решението за признавање на странска судска одлука, одлучува **судот кој го донел решението за признавање, во состав од тројца судии;**
- Судот одлучува по приговорот **по одржано рочиште;**
- Против решението со кое судот го одбил предлогот за признавање и против решението по приговорот, дозволена е жалба до надлежниот апелационен суд во рок од петнаесет дена од денот на приемот на одлуката.

Трошоци на постапката

Примена на правилата на вонпарничната постапка Извршување на странска судска одлука

- За трошоците на постапката за признавање на странската судска одлука, судот одлучува според правилата кои би се употребувале во случај кога за истата работа би одлучувал судот или друг орган на Република Северна Македонија;
- Одредбите од вонпарничната постапка соодветно се применуваат на постапката на признавање на странски судски одлуки;
- Странската судска одлука која судот на Република Северна Македонија ја признал се извршува според законите на Република Северна Македонија кои го уредуваат извршувањето.

Новини во постапката

- Овие одредби во новиот ЗМПП претрпеа само минимални измени во однос на оние содржани во претходниот ЗМПП, а истите се во насока на подобрување на процесната положба на лицето против кое е поведена постапката за признавање;
- Првата **новина** се однесува на роковите во кои се поднесуваат правните лекови (приговор и жалба), така што наместо претходните рокови од 15 дена за приговор и 8 дена за жалба од денот на приемот на решението, (кои беа со претходниот ЗМПП), **новите рокови изнесуваат 30 дена за поднесување на приговор, односно 15 дена за жалба;**

Постапка за признавање и извршување

- Продолжувањето на роковите е инспирирано од движењето во меѓународното приватно право на ЕУ каде се предвидуваат подолги рокови како процесни гаранции;
- Исто така, имајќи во предвид дека приговорот е првиот правен лек кој го има страната против која е донесено решението за признавање на странската одлука, несомнено е дека е потребно подолго време за подготовка на приговорот и аргументирање на истиот;
- Зголемувањето на роковите веќе е внесено во Законот за меѓународно приватно право на Црна Гора кој исто така е изработен во согласност со европското меѓународно приватно право.

Постапка за признавање и извршување

- Друга значајна новина е одредбата е од членот 169 која предвидува дека во постапката по приговорот против решението за признавање на странска судска одлука донесено од судија поединец на основниот суд (донесено според чл. 168 од законот), **судот одлучува по одржано рочиште**. Во чл. 113 ст. 4 од претходниот ЗМПП, судот одлучуваше по одржано рочиште само ако одлуката по приговорот зависеше од спорни факти;
- **Новина** претставува и чл. 173 во кој изречно е предвидено дека странската судска одлука која ја признал судот на Република Северна Македонија, се извршува според законите на Република Северна Македонија кои го уредуваат извршувањето.

Примена на правила за постапката и на признавање на странска арбитражна одлука

- Одредбите од членовите 165 до 171 од ЗМПП,
 - Поведување на постапката (Член 165);
 - Надлежен суд (Член 166);
 - Признавање на странска судска одлука како претходно прашање во постапката (Член 167);
 - Тек на постапката по предлог за признавање (Член 168);
 - Постапка по приговор против решение за признавање на странска судска одлука (Член 169),
 - Жалба (Член 170)
- се применуваат и на постапката за признавање на странски арбитражни одлуки.

Конвенции за арбитража

- Државите се вклучиле во меѓусебна соработка за создавање на систем на взаемно признавање на арбитражните спогодби и арбитражните одлуки. Катализатор на ваквата активност претставува:
- **Њујоршката конвенција за признавање и извршување на странските арбитражни одлуки од 10 јуни 1958 година;**
- **Женевска конвенција за извршување на странски арбитражни одлуки од 26 ноември 1927 година и**
- **Женевски протокол за арбитражни клаузули од 24 ноември 1923 година.**

Билатерални договори

- Признавање и извршување на странски арбитражни одлуки уредено е и со низа двострани билатерални договори, како што се билатералните договори за правна помош со Алжир;
- Бугарија, Чешка, Словачка;
- Монголија , Полска и други земји.

Посебни договори

- Оваа област ја уредуваат и некои посебни договори, како што е случајот со Австрија – Спогодба за взаемно признавање и извршување на одлуките на избрани судови и поравнувања склучени пред избрани судови за трговски предмети од 18 март 1960 година;
- како и со Грчка – Спогодба за взаемно признавање и извршување на судски одлуки од 18 јуни 1959 година.

Договори превземени со член 5 од Уставниот закон на Уставот на РСМ

- Покрај горенаведените, одредби за признавање и извршување содржат и одредени билатерални договори за трговија и пловидба како што се: Конвенција за трговија и пловидба помеѓу ФНРЈ и Република Италија од 31 март 1955 година -член 4;
- Договор за трговија и пловидба помеѓу ФНРЈ и Јапонија од 28 февруари 1959 година – член 16;
- Договор за трговија и пловидба помеѓу Кралство Југославија и СССР од 11 мај 1940 година – член XV;
- Договор за трговија и пловидба помеѓу ФНРЈ и Швајцарска Конфедерација од 27 септември 1947 година член 11.

Национално законодавство за арбитража

- Во Република Северна Македонија е донесен **Закон за меѓународна трговска арбитража**, моделиран според модел законот на УНЦИТРАЛ;
- Во овој контекст се прават особени напори на осовременување на правилата на меѓународната трговска арбитража со цел да се одговори на потребите на деловната заедница;
- Законодавецот и деловната заедница треба да бидат во континуиран дослук, да се пратат заедничките потреби и новите технологии и соодветно да се реагира во подобрување регулативната рамка со цел да се создадат оптимални услови за работа и да се гарантира правото на правна заштита.

Извори на правото за признавање и извршување на странски арбитражни одлуки во Република Северна Македонија

- Њујоршката конвенција за признавање и за извршување на странски арбитражни одлуки, 10 јуни 1958 ги уредува условите за признавање и за извршување на странските арбитражни одлуки;
- На постапката за признавање и за извршување на странските арбитражни одлуки, се применуваат одредбите од Законот за Меѓународно приватно право.

Поим на странска арбитражна одлука

Во членот 1, ст 1 од ЊК

Оваа Конвенција се применува на признавањето и на извршувањето на арбитражните одлуки во споровите меѓу физички и правни лица донесени на територијата на некоја друга држава, а не на оваа во која се бара признавањето и извршувањето на одлуката.

Услови (претпоставки) за признавање и извршување на странски арбитражни одлуки

Њујоршката конвенција за признавање и за извршување на странски арбитражни одлуки, 10 јуни 1958 предвидува два вида на услови:

Формални услови

- Прописно заверен оригинал од одлуката или препис на тој оригинал;
- Оригинал на договорот, или препис од арбитражната спогодба;
- Странката која бара признавање и извршување ќе треба да поднесе и превод од овластен судски преведувач или од дипломатско или конзуларен агент; и

Мериторни услови

- Услови чие постоење се утврдува по иницијатива на странките;
- Услови што се утврдуваат по службена должност;

Услови (претпоставки) за признавање и извршување на странски арбитражни одлуки

Мериторни услови

- Услови чие постоење се утврдува по иницијатива на странките;

Според НЈК признавањето на странска арбитражна одлука може да се одбие доколку:

- Не постои полноважна спогодба;
- Непочитување на правото на одбрана;
- Доколку постои пречекорување на мандатот на арбитражата;
- Доколу постои повреда на правилата на арбитражна постапка;
- Доколу арбитражната одлука не е задолжителна за странките, или таа е поништена во земјата од која потекнува

Услови што се утврдуваат по службена должност (ex officio)

- Услови што се утврдуваат по службена должност;
Според ЊК, признавањето на странската арбитражна одлука ќе се одбие ако судот утврди дека:
- Спорот кој е решен со странска арбитражна одлука не бил подобен да се решава по пат на арбитража;
- Признавањето или извршувањето на одлуката би било спротивно на јаниот поредок на Република Северна Македонија.

НОВИ ХАШКИ КОНВЕНЦИИ

- Министерството за правда изготви **Анализа на степенот на усогласеност** на националното законодавство со Европското законодавство;
- Во Брисел одржан подготвувачки состанок за земји кандидати за ЕУ од кој произлегоа заклучоци за потпишување на три нови конвенции и протокол.

Хашки Конвенции во постапка на ратификација

- Од значење се и следните конвенции усвоени во рамките на Хашката конференција за меѓународно приватно право (Хашки конвенции):
- 1. Конвенција за надлежноста, меродавното право, признавањето, извршувањето и соработката во поглед на родителската одговорност и мерките за заштита на децата, од 19.10.1996 година ([Convention of 19 October 1996 on Jurisdiction, Applicable Law, Recognition, Enforcement and Co-operation in Respect of Parental Responsibility and Measures for the Protection of Children](#));
- 2. Конвенција за Договорите за избор на надлежен суд, од 30.06.2005 година ([Convention of 30 June 2005 on Choice of Court Agreements](#));
- 3. Конвенција за меѓународна наплата на детска издршка и други форми на семејна издршка, од 23.11.2007 година ([Convention of 23 November 2007 on the International Recovery of Child Support and Other Forms of Family Maintenance](#));
- 4. Протокол за меродавното право за обврските за издршка, од 23.11.2007 година ([Protocol of 23 November 2007 on the Law Applicable to Maintenance Obligations](#)).

Конвенција за надлежноста, меродавното право, признавањето, извршувањето и соработката во поглед на родителската одговорност и мерките за заштита на децата, од 19.10.1996 година

Со потпишувањето на Конвенцијата за надлежност, меродавно право, признавање, извршување и соработка во поглед на родителската одговорност и за мерките за заштита на децата од 1996 година ќе се овозможи :

- воспоставување на унифицирани правила со кои се утврдуваат надлежностите на земјата за преземање на потребните мерки за заштита на правата на децата. Овие правила ја избегнуваат можноста за конфликтни одлуки, даваат примарна одговорност на органите на државата каде што детето има свое или живеалиште или престојувалиште, но исто така и дозволуваат на државата каде што детето е присутно да ги презема сите мерки за негова заштита;
- Конвенцијата предвидува и размена на задолжителни информации кои се потребни помеѓу органите во различни држави членки;
- Конвенцијата предвидува и структура на решенија за прашањата на старателство и контактите помеѓу децата и родителите кога тие живеат одвоени во различни држави.

Конвенција за надлежноста, меродавното право, признавањето, извршувањето и соработката во поглед на родителската одговорност и мерките за заштита на децата, од 19.10.1996 година

- Со признавањето и извршувањето на странските пресуди ја избегнува потребата за повторно судење за старателство и обезбедува дека одлуката донесена од органите каде живее или престојува детето има првенство при примена и извршување;
- Со оваа Конвенција се зајакнува Хашката Конвенција за меѓународно грабнување деца од 1980 година (чиј што потписник е и Република Северна Македонија), преку истакнување на улогата на властите од државата на живеалиштето или престојувалиштето на детето при определување на мерките кои се донесуваат за негова заштита на долгорочен период;
- Се зајакнува привремените заштитни мерки одредени од страна на судот при враќање на дете во државата од која што било земено.

Конвенција за Договорите за избор на надлежен суд, од 30.06.2005 година

Со потпишувањето на Конвенцијата за спогодбите за избор на суд од 2005 година која има за цел

- да ја осигура ефикасноста на спогодбите за избор на суд помеѓу страните во меѓународните трговски односи;
- со Конвенцијата за договорите за избор на суд намерата е да се постигне она што е постигнато со Њујоршката конвенција за признавање и извршување на странските арбитражни одлуки од 1958 година во поглед на арбитражните спогодби;
- ќе се постигне да се направи рамнотежа помеѓу: од една страна потребата да им се гарантира на странките дека спорот ќе се решава пред судот кој странките го избрале со спогодбата за избор на суд и дека истата таа пресуда ќе може да се признае и изврши во некоја од другите земји потписнички и потребата да и се овозможи на државата да оствари некои свои јавни политики, на начин што и се гарантира почитувањето на неколку основи за исклучива надлежност на државата по одредени прашања.

Конвенција за меѓународна наплата на детска издршка и други форми на семејна издршка, од 23.11.2007 година

Со потпишувањето на Конвенцијата за меѓународно остварување на правата за издршка на детето и други облици на издржување на семејството од 2007 година;

- ќе се унифицираат правилата на подрачјето на остварувањето на издржувањето со меѓународен елемент;
- Со оглед на тоа дека согласно Спогодбата за стабилизација и асоцијација со ЕУ, РСМ има обврска за усогласување на законодавството со правото на ЕУ (EU acquis), па со пристапувањето РСМ би добила правни норми кои се воедначени со оние на ЕУ во оваа материја.

Конвенција за меѓународна наплата на детска издршка и други форми на семејна издршка, од 23.11.2007 година

Целта на Конвенцијата е обезбедување на ефикасна меѓународна наплата на детската издршка и на другите облици на семејно издржување преку создавање сеопфатен систем на соработка меѓу соодветните тела на државите договорнички (РСМ ќе треба да назначи еден или повеќе централни органи)

- ќе се стават на располагање барањата заради донесување на одлуки за обврските за издржување;
- ќе бидат пропишати услови за признавање и извршување на обврските за издржување и
- ќе бидат пропишати делотворни мерки заради брзо извршување на одлуките за обврските на издржување.
- Со оваа Конвенција се прави „замена“ и надградување на Њујоршката Конвенција од 1956 за алиментациони побарувања.

Протокол за меродавното право за обврските за издршка, од 23.11.2007 година

Протоколот за меродавното право кое ќе се применува на обврските за издршка од 2007 е значаен за да се потпише од страна на РСМ, бидејќи со него се овозможува унификација на колизионите норми за обврските за издржување;

- Колизионите норми од Протоколот служат за одредување на меродавното право за обврските за издржување кои произлегуваат од семејни односи, крвно сродство, брак или сродство по сватовство, вклучувајќи ги и обврските за издржување спрема детето без оглед дали детето е родено во брак или е вонбрачно.

Конвенцијата од 2 јули 2019 година за признавање и извршување странски пресуди во граѓански или трговски предмети

- Германското друштво за меѓународна соработка (ГИЗ), Отворениот регионален фонд за Југоисточна Европа - Правна реформа, во име на германското Министерство за економска соработка и развој, ги поддржува надлежните министерства за правда и коморите на извршители во Југоисточна Европа (ЈИЕ) во промовирањето на размена на знаења и употреба на добри практики за подобрување на условите за прекугранично спроведување на пресуди.
- ГИЗ, во соработка со Хашката конференција за меѓународно приватно право, се обидува да им помогне на земјите од ЈИЕ во промовирањето на **Конвенцијата од 2 јули 2019 година за признавање и извршување странски пресуди во граѓански или трговски предмети**

Конвенцијата од 2 јули 2019 година за признавање и извршување странски пресуди во граѓански или трговски предмети

- Конвенцијата, како документ кој има за цел надминување на утврдените недостатоци и потенцијална промена на воспоставените практики во прекуграничното решавање на спорови, може да ја подобри судската соработка во граѓанските или трговските предмети во Југоисточна Европа.
- Тоа се постигнува преку обезбедување на соодветна правна рамка за градење мостови помеѓу надлежните судски институции во различните земји за да се надминат сложеностите кои произлегуваат од разликите во правните системи.

Конвенцијата од 2 јули 2019 година за признавање и извршување странски пресуди во граѓански или трговски предмети

- Како таква, Конвенцијата ќе ја зголеми правната сигурност и предвидливост и ќе ја подобри ефикасноста, истовремено намалувајќи ги трошоците за меѓународна трговија и олеснувајќи го решавањето на транснационалните спорови. Кога времето и напорите кои се потребни за признавање и извршување на пресудите во граѓанските или трговските предмети значително ќе се намалат, а исходот од таквите предмети ќе стане значително попредвидлив, тоа позитивно ќе се одрази на трговијата и инвестициите во регионот на Југоисточна Европа.
- Имајќи ги предвид разликите помеѓу правните системи во Југоисточна Европа (во областа на извршувањето судски пресуди, јавното и приватното извршување, итн.), промовирањето на оваа нова глобална правна рамка и нејзината имплементација е од приоритетно значење.

Конвенцијата од 2 јули 2019 година за признавање и извршување странски пресуди во граѓански или трговски предмети

- Признавањето и извршувањето на пресудите во ЈИЕ кое ќе биде предвидливо и засновано на правила од суштинско значење за функционирањето на судството, како и за довербата на граѓаните во владеењето на правото.
- Покрај тоа, зајакнатата регионална соработка во ЈИЕ во контекстот на прекуграничната и регионалната судска соработка во граѓанските или трговските предмети ќе ги подобри рамковните услови за регионална економска активност која ќе се одликува со поголема меѓусебна поврзаност.

официјална страница

Хашката Конференција на својата официјална
страница:

<https://www.hcch.net/en/home>

содржи информации
со земји кои се потписнички на Конвенциите,
кои се именуваните централни органи,
текстовите од Конвенциите и
други практични информации.

Признавање и извршување согласно Њуројшка Конвенција

1

ОСНОВНИОТ ГРАЃАНСКИ СУД СКОПЈЕ како првостепен суд и тоа судијата како суд на поединец, постапувајќи по предметот доставен од Министерство за правда на РСМ Сектор за меѓународна правна помош, за признавање на странска судска одлука - Пресуда од _____ година од Окружен суд во Љубљана Р Словенија, предлагач со адреса на живеење на _____ Љубљана Р Словенија против противникот _____ од Скопје Скопје, надвор од рочните за главна расправа, на ден _____ 2021 година, го донесе следното:

РЕШЕНИЕ

СЕ ПРИЗНАВА странска одлука – Пресуда во Љубљана Р Словенија од 02.08.2012 година, огласена за правосилна на ден 07.09.2012 година и за извршна на ден 07.09.2012 година со која под став 1 браќот кој што на ден 08.05.2008 година, во Матичната служба Шуте, Старици во Македонија, го склучиле роден на _____ година т _____ моминско _____ родена на _____ година, е разведен, под став два од истата пресуда, малолетниот син _____ роден на _____ година, истовремено со одлуката за развод и се доверува на воспитување, чување и грижа на својата мајка-туѓителката _____ под став три од пресудата, _____ е должен за издршка на малолетниот син _____ периодот од 01.11.2010 година, па натаму, да плаќа издршка во висина од 150 евра месечно и тоа за задолжителните рати до правосилноста на оваа пресуда во рок од 15 дена, а за сите идни стасани рати до секој 5-ти ден во месецот, а во случај на задолжување со законска казнена камата од денот на задолжувањето на секоја одделна рата па се до денот на плаќањето, сето тоа на банкарската сметка на законскиот застапник _____ бр. _____ отворена во _____ Банка а.д., под став четири од пресудата, личните контакти меѓу таткото _____ и малолетниот син _____ да се одвиваат врз основа на меѓусебен договор на странките, според потребите и под став пет, секоја странка сама да ги сноси своите трошоци на оваа постапка.

Горенаведената странска одлука се издначува со одлука на суд на Република Северна Македонија и произведува правно дејство во Република Северна Македонија.

Образложение

Министерство за правда на РСМ Сектор за меѓународна правна помош до овој суд достави предмет во врска со признавање и извршување на странска судска одлука -Пресуда _____ "д _____" година од Окружен суд во Љубљана Р Словенија, против _____, а врз основа на Конвенција за остварување на алиментационите побарувања во странство од 20 јуни 1956 година (Сл. весник на ФНРЈ-додаток бр. 2/60) која стапила во сила во меѓународна смисла на 25.05.1957 година, превземена како Републички пропис со чл. 5 од

ОСНОВНИОТ ГРАЃАНСКИ СУД СКОПЈЕ
ОДЛУКАТА Е ПРАВОСИЛНА
СЈУКАТА ТЕМЕЛОРЕ ЦИВИЛЕ ШКУП
VENDIMI ESHTE I PLOTUQISHEM

23.04
Будимир

ОСНОВНИОТ ГРАЃАНСКИ СУД СКОПЈЕ
Република Македонија

ОСНОВНИОТ ГРАЃАНСКИ СУД СКОПЈЕ
Република Македонија

А.С.

Признавање и извршување согласно Њуројшка Конвенција

2

Уставниот закон за спроведување на Уставот на РМ и одредбите од чл. 157 до 163 од Законот за меѓународно приватно право (Сл. весник на РСМ бр. 32/20) од 10.02.2020 година

Судот изврши увид во списите на предметот и тоа во оригинал на словенски јазик на Пресуда II од 02.10.2010 година од Округен суд во Љубљана Р Словенија и превод од истата пресуда од словенски јазик на македонски јазик, оригинал на словенски јазик на Одлука БПП од Претседателот на Округен суд во Љубљана од 26.08.2010 година, огласена за правосилна и извршна на 02.10.2010 година и превод од истата одлука од словенски јазик на македонски јазик, извод на словенски јазик за валоризација на издршка за период од 01.04.2013 година до 03.07.2019 година од 03.07.2019 година од Центар за социјални работи Љубљана и превод од истиот извод од словенски јазик на македонски јазик табела за заостанати плати од 03.07.2020 година од законски застапник Г. С. оригинал на словенски јазик на извод од матична книга на родени од Управна единица Љубљана од 08.07.2019 година на име [име] и превод на истиот извод од словенски јазик на македонски јазик, овластување на словенски јазик и македонски јазик на Министерство за правда на РМ од 30.03.2020 година од само со нечиток потпис, побарување за одржување во ракопис на словенски јазик и македонски јазик од законски застапник [име] од 30.03.2020 година само со нечиток потпис, превод од словенски јазик на македонски јазик на одговор од Јавен фонд за стипендии, развој, погреченост и здршка на Р Словенија бр. од 13.07.2020 година примено во РСМ Министерство за правда на 24.07.2020 година под бр. 13- [име] и фотокопија и оригинал од истиот одговор на словенски јазик, списи на предмет, па ценејки ги сите овие докази поединечно и во целост согласно чл. 33 вв со чл.8 од ЗПП и одредбите од 157 до 163 од Законот за меѓународно приватно право, судот утврди дека се исполнети законските услови

Судот постапувајќи по поднесеното барање за признавање на судска одлука донесе решение како во изреката од следните причини:

Во чл. 159 ст.1 и ст. 2 од Законот за Меѓународно приватно право (Сл. Весник на РСМ бр. 32/2020 од 10.02.2020 година), е предвидено дека подносителот на барањето за признавање на странска судска одлука е должен кон предлогот за признавање на странската судска одлука, да ја приложи странската одлука во оригинал или заверен препис и да приложи потврда од надлежниот странски суд односно друг орган за правосилноста на одлуката според правото на државата во која е донесена. Ако со барањето за признавање на странската судска одлука се бара и признавање на нејзината извршност, подносителот на барањето за признавање на таа странска судска одлука, покрај потврдата од ставот (1) на овој член, треба да поднесе и потврда за извршноста на таа одлука според правото на државата во која е донесена.

Во чл.165 ст.1 и ст.2 од Законот за Меѓународно приватно право, е наведено дека постапката за признавање на странска судска одлука се поведува со предлог. Судот до кој е поднесен предлогот за признавање на странска судска одлука ќе се ограничи на тоа да испита дали се исполнети претпоставките од членовите 159 до 163 од овој закон. Во чл.166 ст. 1 и ст.2 на истиот Закон е наведено дека за признавањето на странска судска одлука одлучува судија поединец на основниот суд. За признавањето на странска судска одлука месно е надлежен секој стварно надлежен суд.

Признавање и извршување согласно Њуројшка Конвенција

3

Согласно чл. 168 ст.1, 2 и 3 од Законот за меѓународно приватно право, е пропишано дека ако судот до кој е поднесен предлогот за признавање на странската судска одлука утврди дека нема пречки за признавање, ќе донесе решение за признавање на странската судска одлука. Судот ќе го достави решението за признавање на странската судска на спротивната странка, односно на другите учесници во постапката во која странската судска одлука била донесена и ќе ги проучи дека против решението за признавање можат да поднесат приговор во рок од 30 дена од денот на приемот на решението. Без оглед на одредбите од ставот 2 на овој член, судот нема да го достави на спротивната странка решението за признавање на странската судска одлука со која е одлучено единствено за развод на брак, ако лицето кое го бара признавањето е државјанин на Република Северна Македонија, а спротивната странка не е државјанин на Република Северна Македонија и нема живеалиште, односно вообичаено престојувалиште во и нема живеалиште, односно вообичаено престојувалиште во Република Северна Македонија.

Судот ценејќи ги горе цитираните законски одредби утврди дека се исполнети законските услови предвидени во одредбите на чл.159 до 164 од Законот за Меѓународно приватно право за признавањето на странската судска одлука.

Судот видно од приложените докази утврди дека Пресуда од
Окружен суд во Љубљана Р Словенија од година од година
е огласена за правосилна на ден година и за извршна на ден година .

Во конкретниот случај судот оцени дека странската судска одлука претставува извршна исправа која судот согласно чл.158 од Законот за меѓународно приватно право, ја изедначи со одлука на суд на Република Северна Македонија и истата произведува правно дејство во Република Северна Македонија.

Согласно чл.163 од горе наведениот закон одлуката не е во спротивност со Јавниот Поредок на Република Северна Македонија.

Со оглед на сето погоре изнесено судот донесе решение како во изреката.

ОСНОВЕН ГРАЃАНСКИ СУД СКОПЈЕ

Признавање и извршување согласно Њуројшка Конвенција

كلمة

4

ПРАВНА ПОУКА: Против ова решение дозволен е приговор до Советот на Основен граѓански суд Скопје во рок од 15 дена по приемот на истото.

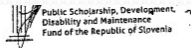
Д.Н. - На учесник од Скопје ул. Скопје.

По правосилноста на решението примерок од истото да се достави до Министерство за правда на РСМ Сектор за меѓународна правна помош ул.Димитрие Чуповски бр.9 Скопје и до Министерство за правда Управа за водење на матични книги.

Признавање и извршување согласно Њуројшка Конвенција

			
РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА МИНИСТЕРСТВО ЗА ПРАВДА СКОПЈЕ			
Јавен фонд за стипендии, развој, погрешност и издршка на Република Словенија			
Примено:	Орг. един.:	Број:	Прилог:
	13:		
Вредност:			
Наш број: 1204-60/2018/8			
Датум: 13.07.2020			
Министерство за правда Димитрие Чуповски 9 МК – 1000 Скопје Република Северна Македонија			
ОДГОВОР: Случај на издршка на малолетник Е С , роден на 2009 (должник: Е С , роден на 1981) – наплата на издршка во странство, во согласност со Конвенцијата на ООН за наплата на издршка во странство од 20 јуни 1956 година			
Почитуван господине/госпоѓо,			
Во прилог Ви испраќаме барање за наплата на издршка од странство за малолетниот доверител Е С претставуван од законскиот застапник Е С , сите со живеалиште на адреса Ракушева улица 10, 1000 Љубљана, Словенија, против должникот Е С , роден на , кој живее на , 1000 Скопје, Република Северна Македонија.			
Должникот Е С не плаќа издршка за неговото дете и има заостанат долг во вкупен износ од евра.			
Законскиот застапник мајката г-ца Е С бара бесплатна правна помош во процесот на наплата на издршка од странство.			
Наплатените пари треба да се платат на банкарската сметка на мајката отворена во банка: NLB d.d., Trg Republike 2, Ljubljana. IBAN: SWIFT (BIC):			
Ве молиме потврдете го приемот на документацијата и информирајте нè доколку е потребна каква било дополнителна документација.			
Дунавска цеста 20, СИ – 1000 Љубљана, Словенија Тел. +386 1 434 10 81 Ел. пошта: jpsklad@jpi-rs.si www.jpi-skland.si			

Признавање и извршување согласно Њуројшка Конвенција

13

Our No.:
Date:

Ministry of Justice
Dimitrie Chupovski 9
MK - 1000 Skopje
Republic of North Macedonia

RE: Maintenance case minor born on 2009 (debtor: L... Se', born on
- Recovery Abroad of Maintenance, in Accordance with UN Convention on the
Recovery of Maintenance Abroad of 20. June 1956

Dear Sir/Madame,

In the attachment, we are sending you an application for the recovery of maintenance from abroad for minor creditor E... S... represented by legal representative E... S..., all residing at the address: 1000 Ljubljana, Slovenia, against the debtor E... S', born on 2009, who resides in 1000 Skopje, Republic of North Macedonia.

Debtor E... S... does not pay maintenance for his child and has an outstanding debt in total sum of: ... EUR.

Legal representative mother Ms. E... S... requests for free legal aid in the process of recovering maintenance from abroad.

Collected money should be paid to mother's bank account opened at bank:
NLB d.d., Trg Republike 2, Ljubljana.

IBAN:
SWIFT (BIC):

Please confirm the receipt of the documentation and inform us if any further documentation is needed.

Признавање и извршување согласно Њуројшка Конвенција

РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА МИНИСТЕРСТВО ЗА ПРАВДА СКОПЈЕ			
Јавен фонд за стипендии, развој, погреченост и издршка на Република Словенија		Примено:	
		Орг. един:	Број: Прилог: Вредност:
		13-	

Наш број:
Датум:

Министерство за правда
Димитрие Чуповски 9
МК – 1000 Скопје
Република Северна Македонија

ОДГОВОР: Случај на издршка на малолетник Е С , роден на (должник: Е С , роден на) – наплата на издршка во странство, во согласност со Конвенцијата на ООН за наплата на издршка во странство од 20 јуни 1956 година

Почитуван господине/госпо,

Во прилог Ви испраќаме барање за наплата на издршка од странство за малолетниот доверител Е С претставуван од законскиот застапник Е С сител со живеалиште на адреса улица 10, 1000 Љубљана, Словенија, против должникот Е С , роден на 1, кој живее на , 1000 Скопје, Република Северна Македонија.

Должникот Е С не плаќа издршка за неговото дете и има заостанат долг во вкупен износ од свра.

Законскиот застапник мајката г-ца Е С бара бесплатна правна помош во процесот на наплата на издршка од странство.

Наплатените пари треба да се платат на банкарската сметка на мајката отворена во банка: NLB d.d., Trg Republike 2, Ljubljana.
IBAN:
SWIFT (BIC):

Ве молиме потврдете го приемот на документацијата и информирајте нè доколку е потребна каква било дополнителна документација.

Домјачка адреса: 20, СИ – 1000 Љубљана, Словенија. Тел. +386 1 434 10 81. Е-л пошта: jpktd@jps-rs.si www.jpi-eklad.si

Признавање и извршување согласно Њуројшка Конвенција

Ви благодарам за Вашата соработка.

Со почит: */Своерачен потпис/*

Секторски советник I

Кружен печат: РЕПУБЛИКА СЛОВЕНИЈА – ЈАВЕН ФОНД ЗА СТИПЕНДИИ, РАЗВОЈ, ПОПРЕЧНОСТ И ИЗДРШКА НА РЕПУБЛИКА СЛОВЕНИЈА - НОСИТЕЛ НА ЈАВНИ ОВЛАСТУВАЊА – ЉУБЉАНА 3

Текст:

1. Барање на г-ца Е С
2. Пресуда на Окружниот суд во Љубљана бр. _____
3. Одлука на Окружниот суд во Љубљана бр. Врр _____
4. Изјана за валоризација на издршка за Е С
5. Табела на заостанати износи на неплатена издршка за Е С од НОЕМВРИ 2010 година до ЈУНИ 2020 година
6. Извод од регистарот на родени лица за Е С
7. 10. Овластување од Е С

Испратено: AP

Ја потпишав/ам, со својот печат и своерачен потпис, потврдувам дека овој превод е правично и точно според оригиналот на македонски јазик.
Датум: 22 март 2021, Скопје
Од: Јанкуловска, Постојан судски преведувач
Број: 19-1325/2 од 08 април, 2014

I, the undersigned, with my stamp and signature, declare that I have faithfully and accurately translated the content of this document from English to Macedonian language.
Date: March 22, 2021, Skopje
Oljica Jankulovska, Permanent court interpreter
Decision No.19-1325/2 from April 8, 2014

Признавање и извршување согласно Њуројшка Конвенција

Public Scholarship, Development,
Disability and Maintenance Fund
of the Republic of Slovenia

Our No.:
Date:

Ministry of Justice
Dimitrie Chupovski 9
MK - 1000 Skopje
Republic of North Macedonia

RE: Maintenance case minor E . S , born on . [debtor . S , born on .
) - Recovery Abroad of Maintenance, in Accordance with UN Convention on the
Recovery of Maintenance Abroad of 20. June 1956

Dear Sir/Madame,

In the attachment, we are sending you an application for the recovery of maintenance from abroad for minor creditor E . S represented by legal representative E . S , all residing at the address . ulica , 1000 Ljubljana, Slovenia, against the debtor E . S born on . , who resides in . 1000 Skopje, Republic of North Macedonia.

Debtor E . S does not pay maintenance for his child and has an outstanding debt in total sum of: EUR.

Legal representative mother Ms. Er . S requests for free legal aid in the process of recovering maintenance from abroad.

Collected money should be paid to mother's bank account opened at bank:

NLB d.d., Trg Republike 2, Ljubljana.

IBAN:

SWIFT (BIC):

Please confirm the receipt of the documentation and inform us if any further documentation is needed.

Признавање и извршување согласно Њуројшка Конвенција

Ви благодарам за Вашата соработка.

Со почит,

/своерачен потпис/

Секторски советник I

Кружен печат: РЕПУБЛИКА СЛОВЕНИЈА – ЈАВЕН ФОНД ЗА СТИПЕНДИИ, РАЗВОЈ,
ПОПРЕЧНОСТ И ИЗДРЖКА НА РЕПУБЛИКА СЛОВЕНИЈА - НОСИТЕЛ НА ЈАВНИ
ОВЛАСТУВАЊА – ЛЈУБЈАНА 3

Анекси:

1. Барање на г-ца Е С
2. Пресуда на Окружниот суд во Љубљана бр. Впр
3. Одлука на Окружниот суд во Љубљана бр. Впр
4. Изјава за валоризација на издршка за Е С од
5. Табела на згостанати износи на неплатена издршка за Е С од
НОЕМВРИ 2010 година до ЈУНИ 2020 година
6. Извод од регистарот на родени лица за Е С
7. 10. Овластување од Е С

Испратено: AP

Признавање на странска арбитражна одлука

• **ОСНОВНИОТ ГРАЃАНСКИ СУД СКОПЈЕ**, како првостепен суд и тоа судијата како судија поединец, постапувајќи по предлогот на предлагачот ООО „.....“ со идентификационен број со седиште во Санкт Петербург, Руска Федерација, застапуван од директор од Руска Федерација поднесен преку полномошник адвокат од Адвокатска канцеларија од Скопје, против противникот ДООЕЛ увоз -извоз Ресен ул.„.....“ бр. Ресен, за признавање на странска арбитражна одлука, вон рочиште, на ден 30.09.2021 година, го донесе следното:

РЕШЕНИЕ

• Предлогот на предлагачот“ со идентификационен број со седиште во Санкт Петербург, , застапуван од директор од Руска Федерација поднесен преку полномошник адвокат од Адвокатска канцеларија од Скопје, **СЕ УСВОЈУВА**.

• **СЕ ПРИЗНАВА** странска арбитражна одлука -Решение на Арбитражен суд на град Санкт Петербург и Ленинградска област број на акт А....., објавено на 01.03.2020 година, а огласено за правосилно на 02.04.2020 година со која арбитражна одлука е задолжен тужениот ДООЕЛ увоз -извоз Ресен да му исплати на тужителот ООО„.....“ износ од долари САД по курс на ЦБ на РФ во моментот на плаќање и износ од руб. за надомест на судски трошоци за плаќање на државни давачки.

• Странската арбитражна одлука - Решение на Арбитражен суд на град Санкт Петербург и Ленинградска област број на акт А....., објавено на 01.03.2020 година, а огласено за правосилно на 02.04.2020 година, **СЕ ИЗЕДНАЧУВА** со одлука на суд на Република Северна Македонија и истата произведува правно дејство на територијата на Република Северна Македонија.

• **СЕ ЗАДОЛЖУВА** противникот на предлагачите да им ги надомести трошоците во постапката за признавање на странска арбитражна одлука во вкупен износ од денари во рок од 15 дена од денот на приемот на решението. Поголемото барање на предлагачот за надомест на трошоци за разликата од досудениот износ од денари, до бараниот износ од денари, **СЕ ОДБИВА КАКО НЕОСНОВАНО**.

Образложение

• Предлагачот ООО „.....“ преку полномошник адвокат од Адвокатска канцеларија од Скопје до овој суд на 12.08.2021 година достави предлог за признавање на странска арбитражна одлука - Решение на Арбитражен суд на град Санкт Петербург и Ленинградска област број на акт А....., објавено на 01.03.2020 година, а огласено за правосилно на 02.04.2020 година.

• Кон предлогот достави извод на руски јазик за ООО „.....“ издаден од

Признавање на странска арбитражна одлука

• Единствениот државен регистар на правни лица бр. од 19.05.2021 година и оригинал превод од руски јазик на македонски јазик на истиот извод, тековна состојба за ДООЕЛ увоз -извоз Ресен издадена од ЦР на РСМ бр. од 09.08.2021 година, заверен препис на Решение на Арбитражен суд на град Санкт Петербург и Ленинградска област број на акт А....., објавено на 01.03.2020 година, а огласено за правосилно на 02.04.2020 година кај Нотар од Скопје под УЗП бр./2021 година и оригинал превод на истото решение од руски јазик на македонски јазик, фотокопија на договор бр. од 15.04.2017 година и оригинал превод од руски јазик на македонски јазик на истиот договор

• Со оглед дека противникот не го извести судот за промена на седиштето пријавено во Централниот регистар, предлогот за признавање на странска судска одлука од2020 година со прилози-докази уредно е доставена до противникот со објавување на огласна табла на судот на ден2021 година, па се смета дека истиот го примила по изминување на 8 дена од денот на објавата на огласна табла на судот на ден2021 година, а ова во смисла на законските одредби од чл.125, 129 и чл. 140 од ЗПП.

• Судот постапувајќи по поднесеното барање за признавање на арбитражна одлука донесе решение како во изреката од следните причини:

• Во чл. 159 ст.1 и ст. 2 од Законот за Меѓународно приватно право (Сл. Весник на РСМ бр. 32/2020 од 10.02.2020 година), е предвидено дека подносителот на барањето за признавање на странска судска одлука е должен кон предлогот за признавање на странската судска одлука, да ја приложи странската одлука во оригинал или заверен препис и да приложи потврда од надлежниот странски суд односно друг орган за правосилноста на одлуката според правото на државата во која е донесена. Ако со барањето за признавање на странската судска одлука се бара и признавање на нејзината извршност, подносителот на барањето за признавање на таа странска судска одлука, покрај потврдата од ставот (1) на овој член, треба да поднесе и потврда за извршноста на таа одлука според правото на државата во која е донесена.

• Во чл.165 ст.1 и ст.2 од Законот за Меѓународно приватно право, е наведено дека постапката за признавање на странска судска одлука се поведува со предлог. Судот до кој е поднесен предлогот за признавање на странска судска одлука ќе се ограничи на тоа да испита дали се исполнети претпоставките од членовите 159 до 163 од овој закон. Во чл.166 ст. 1 и ст.2 на истиот Закон е наведено дека за признавањето на странска судска одлука одлучува судија поединец на основниот суд. За признавањето на странска судска одлука месно е надлежен секој стварно надлежен суд.

• Согласно чл. 168 ст.1 и 2 од Законот за меѓународно приватно право, е пропишано дека ако судот до кој е поднесен предлогот за признавање на странската судска одлука утврди дека нема пречки за признавање, ќе донесе решение за признавање на странската судска одлука. Судот ќе го достави решението за признавање на странската судска на спротивната странка, односно на другите учесници во постапката во која странската судска одлука била донесена и ќе ги проучи дека против решението за признавање можат да поднесат приговор во рок од 30 дена од денот на приемот на решението.

• Во конкретниот случај судот оцени дека странската судска одлука преставува извршна исправа која судот согласно чл.158 од Законот за меѓународно приватно право, ја изедначи со одлука на суд на Република Северна Македонија и истата произведува правно дејство во Република Северна Македонија.

Признавање на странска арбитражна одлука

Согласно чл.163 од горе наведениот закон одлуката не е во спротивност со Јавниот Поредок на Република Северна Македонија.

Со оглед на сето погоре изнесено судот донесе решение како во изреката.

Согласно чл.171 од Законот за меѓународно приватно право, судот го задолжи противникот на предлагачот во рок од 15 дена од денот на приемот на решението да му ги надомести трошоците во постапката за признавање на странска судска одлука во вкупен износ од денари, а кои се однесуваат за такса за предлог износ од 480,00 денари, такса за одлука во износ од 800,00 денари, состав на предлог за признавање на странска судска одлука со зголемување од 100% и 18 % ДДВ во износ од 27.612,00 денари, трошоци за превод на 30 страни од руски на македонски јазик износ од 10.620,00 денари, трошоци на 10 страни од англиски на македонски јазик износ од 3.000,00 денари, трошоци за тековна состојба од ЦР РСМ за противник износ од 266,00 денари. Поголемото барање на полномошникот на предлагачот за надомест на трошоци за разликата од досудениот износ денари, до бараниот износ од денари, судот го одби како неосновано. Ова од причина што на предлагачот не му следуваат трошоци за состав на трошковник со 18 % ДДВ во износ од денари со оглед на тоа дека можел да ги предјави во предлогот, за состав на полномошно со 18% ДДВ во износ од денари на полномошникот на предлагачот не му следуваат затоа што со Одлука за измена и дополнување на Тарифата за награда и надомест на трошоците за работа на адвокатите (Службен весник на РМ“ бр.11 од 02.02.2017 година) која стапила во сила на 02.02.2017 ова дејствие повеќе не се тарифира.

ОСНОВЕН ГРАЃАНСКИ СУД СКОПЈЕ

.....

Судија

.....

ПОУКА: Приговор е дозволен во рок од 30 дена по приемот на одлуката до советот на Основниот суд граѓански Скопје.

НАЛОГ ЗА ТАКСА: Се задолжува предлагачот да плати такса за решение во износ од 800,00 денари во рок од 5 дена сметано од приемот на истото во спротивно таксата ќе биде присилно наплатена и зголемена за 50% преку УЈП Скопје.

Д.Н: - За предлагач на полномошник адвокат од Адвокатска канцеларија од Скопје, бул.,“ бр. Скопје,
- На противник ДООЕЛ увоз -извоз Ресен, ул.,“ бр. Ресен.